روایت معلم روستا از راه اندازی کلبه کتاب در دشتیاری سیستان و بلوچستان

شب‌های روشن کودکان پیرسهراب

مریم طالشی
گزارش نویس

عصرهای پنجشنبه بعد از نماز مغرب، همان وقتی است که بچه‌های «پیرسهراب» سر از پا نمی‌شناسند برای اینکه خودشان را به اتاقکی برسانند که حالا دیگر اسمش «کلبه کتاب ماهکان» است و وعده‌گاه کودکان روستا برای دورهمی‌های هفتگی. ماهکان یعنی ماه کوچک؛ به معنای شب روشن و نورانی هم هست و نامی رایج در منطقه بلوچستان؛ البته یافتن راه درست و گمراه نشدن را هم از معنی آن برداشت می‌کنند. حالا کلبه کتاب ماهکان، در حکم غروب‌های روشن بچه‌های پیرسهراب است که شوق خواندن در چشم‌های درخشانشان موج می زند و میل دانستن در دلشان.

چند عکس در صفحه اینستاگرام آقای معلم بهانه‌ای شد برای گفت‌وگو. عبدالرحیم بلوچ متولد ۱۳۷۱ معلم روستای پیرسهراب، ایده پرداز و مجری طرح کلبه کتاب است. گرچه خودش می‌گوید ایده را خود بچه‌ها با شوقشان به آموختن خلق کرده‌اند.

عبدالرحیم، اهل روستای صفرزایی منطقه دشتیاری شهرستان چابهار است و معلم مقطع دبستان روستای پیرسهراب که مرکز دهستانی به همین نام است. فارغ‌التحصیل تربیت معلم دانشگاه فرهنگیان است و از سال ۹۵ در روستا مشغول خدمت است: «از همان موقع برای بچه‌ها قصه می‌گفتم و کتاب داستان برایشان می‌خواندم اما اصل فعالیت کلبه کتاب، شهریور ۹۷ بود. ایده کلبه کتاب به ذهنم رسید چون شور و شوق بچه‌ها را می‌دیدم و دلم می‌خواست بتوانم برای این همه علاقه و اشتیاقشان کاری بکنم. من قبل از راه‌اندازی کلبه کتاب هم فعالیت‌های فرهنگی در روستا داشتم. بعد از تعطیلی مدرسه و حتی تابستان‌ها که تعطیل بود هم می‌آمدم روستا و با بچه‌ها بودم و فعالیت‌های فرهنگی و تفریحی داشتیم. با هم کتاب می‌خواندیم و بازی می‌کردیم. در آن مدت می‌دیدم بچه‌ها چقدر به کتابخوانی علاقه دارند اما جایی برای این کار نداشتیم.»

آقا معلم مکث می‌کند. به او گفته‌ام دو سال پیش پیرسهراب آمده‌ام. می‌گوید: «روستا را هم که آمده‌اید و دیده‌اید، امکانات ندارد. نه جایی داشتیم، نه کتابی. یکی از اهالی که ماجرا را فهمید اتاقی در اختیارمان قرار داد برای راه‌اندازی کلبه کتاب و با کمک دیگران هم تعدادی کتاب جمع کردیم. اوایل که شروع کردیم فقط ۲۰ جلد کتاب داشتیم یعنی از صفر شروع کردیم. نمی‌دانم قصه سوپ میخ را شنیده‌اید یا نه؟ کار ما مثل همان قصه است. آدم اگر کاری را بخواهد بکند، از صفر هم می‌تواند شروع کند و موفق شود.»

قصه سوپ میخ را نشنیده‌ام اما دلم می‌خواهد پیدا کنم و بخوانمش، مثل بچه‌های روستا که با شنیدن اسم داستان‌ها، هیجان خواندن به جانشان می‌افتد و رهایشان نمی‌کند: «خوشبختانه در این مدت تعداد بیشتری کتاب جمع کردیم و توانستیم دورهمی‌های کلبه کتاب را به طور منظم هر آخر هفته برگزار کنیم که بچه‌ها جمع شوند دور هم و کتاب بخوانند و قصه تعریف کنند و شعر بخوانند. نمایش کارتون و فیلم هم داریم که البته امکاناتمان خیلی کم است برای این کار. یکی از کارهایی که در دورهمی‌های کلبه کتاب انجام می‌دهیم این است که یک قصه می‌خوانم و از بچه‌ها می‌خواهم درباره آن نقاشی بکشند یا اینکه برعکس، یک نقاشی را نشانشان می‌دهم و می‌گویم برایش قصه درست کنید. البته آخر هفته‌ها بجز کتابخوانی، فعالیت‌های دیگری هم داریم. برنامه معمولاً از صبح شروع می‌شود. برنامه‌های تفریحی مال صبح است. مثلاً وانت می‌گیریم و بچه‌ها را جمع می‌کنیم و می‌بریم استخر یا می‌بریم فوتبال بازی کنند. عصرها هم که در کلبه کتاب جمع می‌شویم.»

> یاد یکی از دخترهای روستا می‌افتم که دو سال پیش دیده بودمش. یک کتاب داستان تکه‌پاره داشت که بارها خوانده بود و دلش می‌خواست آن را دوباره برایم بخواند. چشم‌های عسلی‌اش در پس زمینه پوست تیره، شبیه ماه درخشان شب بود؛ شبیه ماهکان

عکس‌ها: ایران

بلوچ از حمایت‌ها می‌گوید که بیشتر مردمی بوده: «بعضی‌ها کتاب فرستادند و حمایت کردند. البته باز هم نیاز به کتاب داریم. الآن بچه‌هایی برای کتاب‌های کنکور و کمک آموزشی مراجعه می‌کنند که ما نداریم که اگر آن دسته کتاب‌ها را هم داشته باشیم خوب است اما باز بهرحال بیشترین نیازمان برای کتاب‌های کودک و نوجوان است و بخصوص در زمینه اطلاعات عمومی چون بچه‌ها خیلی ذوق و شوق دانستن دارند. من صفحه را از طریق اینستاگرام معرفی کردم و سعی کردم به دیگران بشناسانم. الآن خیلی کمبود داریم چون هنوز ابتدای راه هستیم. مثلاً به دستگاه تایپ و تکثیر رنگی برای ارائه و تولید محتوای مناسب برای بچه‌ها نیاز داریم، همین‌طور میز و صندلی می‌خواهیم تا بچه‌ها مجبور نشوند ساعت‌ها روی زمین بنشینند. همین‌طور یک آبسردکن و نورافکن برای دورهمی‌های کلبه کتاب. خیلی دلم می‌خواهد ویدئو پروژکتور و کامپیوتر یا لپ تاپ برای پخش و نمایش انیمیشن یا فیلم در دورهمی‌ها داشته باشیم.» اینها رؤیاهای آقا معلم است و شما که دارید الآن این گزارش را می‌خوانید، شاید فکر کنید چندان بزرگ نیست و اصلاً شاید رؤیا به حساب نیاید اما برای بچه‌های پیرسهراب همین‌ها حکم رؤیا را دارد.

او از گروه «دست یاری به دشتیاری» نام می‌برد که از جمله گروه‌هایی بودند که بهشان کمک کردند و باز نام حسین علیمرادی که دیگر در دل مردم منطقه دشتیاری جاودانه شده است. همان جوان خیّری که کارهای ماندگاری در این خطه کرد و با تصادف شدیدی در جاده‌های هول انگیز منطقه، در نهایت جانش را هم در این راه گذاشت. روستای پیرسهراب مرکز دهستان است و هم بچه‌های خود روستا به دورهمی‌ها می‌آیند و هم بچه‌های روستاهای اطراف. پیرسهراب حدود ۲۲۰ دانش‌آموز مقطع دبستان دارد و در دورهمی‌های کلبه کتاب بین ۷۰ تا ۸۰ دانش‌آموز شرکت می‌کنند. بیشترین بچه‌های شرکت‌کننده هم در همین رده سنی دبستان هستند؛ هم پسر و هم دختر: «دخترها خیلی ذوق و شوق بیشتری نشان می‌دهند و علاقه دارند و خیلی هم بیشتر در فعالیت‌ها حضور دارند. خیلی کارها را هم البته پسرها انجام می‌دهند مثلاً درتمیز کردن اتاق و جابه‌جایی وسایل کمک می‌کنند. در کل بچه‌ها همه کارها را با همکاری هم انجام می‌دهند.»

بچه‌ها ذوق و شوق یاد گرفتن دارند اما این باعث نمی‌شود جلوی ترک تحصیلشان گرفته شود و نکته غم انگیز ماجرا همینجاست: «یکی از مشکلات عمده روستاهای دشتیاری، ترک تحصیل بچه‌هاست که بیشتر به دو دلیل اتفاق می‌افتد. خیلی از بچه‌ها و بخصوص دخترها بیشتر به‌خاطر نبودن سرویس و مشکل رفت و آمد بعد از مقطع دبستان ترک تحصیل می‌کنند. مشکل دیگری که وجود دارد این است که بعضی بچه‌ها شناسنامه ندارند و به خاطر همین تحصیل را دیگر ادامه نمی‌دهند.

البته مشکل فرهنگی هم هست یعنی برخی هنوز با ادامه تحصیل فرزندانشان و بویژه دخترها مخالفت می‌کنند. بچه‌هایی هم هستند که به خاطر اوضاع بد معیشتی خانواده، مجبورند درس را رها کنند و سراغ کار بروند. وضعیت مدارس دشتیاری هم خیلی خوب نیست. الآن دبستان روستای پیرسهراب، یک ساختمان خیلی قدیمی است که قبلاً ژاندارمری بوده و الآن به‌عنوان دبستان از آن استفاده می‌شود. به هرحال هرکس باید در حدی که می‌تواند کمک کند و من هم هدفم این بود که کتابخوانی را بین بچه‌ها ترویج کنم. فرهنگ کتابخوانی البته هنوز بین خانواده‌ها چندان جا نیفتاده اما می‌بینم که خانواده‌ها همکاری دارند و از اینکه بچه‌هایشان در این طرح شرکت کنند استقبال می‌کنند و حتی هیچ مخالفتی برای حضور دخترها ندارند.»

بلوچ از مشکل دیگری که گریبانگیر مدارس دشتیاری است می‌گوید و آن کمبود معلم است: «من خودم اهل اینجا هستم و بعد از تمام شدن درسم برگشتم که اینجا خدمت کنم و جای دیگر هم نمی‌روم چون خانه و زندگی‌ام اینجاست، کجا بروم؟! اینجا ولی خیلی‌ها غیربومی هستند و می‌آیند از سهمیه اینجا استفاده می‌کنند و استخدام می‌شوند و بعد یک سال برمی‌گردند شهر خودشان و به خاطر همین ما همیشه کمبود معلم داریم.»

چشم‌هایم را می‌بندم و بچه‌ها را تصور می‌کنم. از روی عکس‌هایشان که آقامعلم برایم فرستاده، می‌توانم تصویر کاملی را در ذهنم بسازم. نشسته‌اند و دارند با ذوق به قصه گوش می‌دهند. چند نفرشان دست‌ها را زیر چانه زده‌اند و قیافه‌شان خیلی بامزه شده است. یاد یکی از دخترهای روستا می‌افتم که دو سال پیش دیده بودمش. یک کتاب داستان تکه‌پاره داشت که بارها خوانده بود و دلش می‌خواست آن را دوباره برایم بخواند. چشم‌های عسلی‌اش در پس زمینه پوست تیره، شبیه ماه درخشان شب بود؛ شبیه ماهکان.

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

۳۳۱۹

آسان

	۵	۲	۹	۷		۳	۱	
	۳			۱	۶			
								۶
	۹					۱	۳	
۲	۱	۷	۵		۳	۹	۸	۴
	۴	۸					۲	
۹								
			۶	۳			۴	
	۷	۳		۵	۱	۸	۶	

متوسط

۲			۶	۸			۵	
	۸	۹			۵		۳	
			۱					۷
	۹		۴	۳		۱		
۷				۱				۳
		۵		۲	۶		۴	
۹					۱			
	۳		۷			۴	۸	
	۲			۹	۴			۶

سخت

	۵			۸		۴		
					۱			
۲				۹		۷		۳
	۳						۹	۶
		۴				۳		
۷	۸						۵	
۵		۹		۶				۸
			۷					
		۳		۱			۲	

خیلی سخت

۱	۹			۴				۵
				۸		۶		
			۱		۹	۴		
			۶				۹	
۵				۹				۲
	۴				۷			
		۱	۸		۳			
		۲		۷				
۷				۲			۴	۳

حل جدول سودوکو شماره ۳۳۱۹

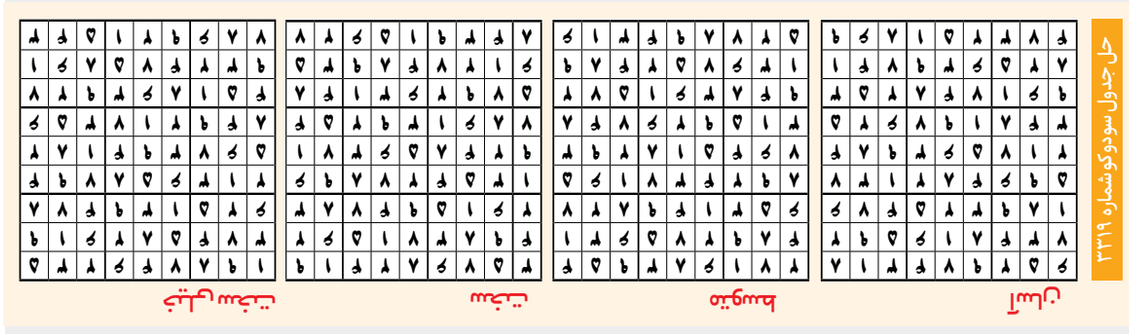

یک جدول با دو شرح

جدول روزنامه *ایران* دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

۷۲۷۵

جدول عادی

افقی:

۱- جدانشدنی- تیم فوتبالی در فرانسه
۲- خودرو ایرانی- سنبله ذرت- بزرگ‌ترین مدار زمین
۳- اثر باستانی «کرمان»- هم بهره- از مقامات دینی یهود
۴- دست نخورده- کلام معتبر- گاه سر در گم می‌شود!- سو، جهت
۵- سوره سی‌وششم- مرکز شهر «کهگیلویه»- خوش طبع و زیبا
۶- مقابل «بلندودراز»- همگی- تاختن
۷- طرد کردن- خشنودی- دوست بدبوی پیاز
۸- رسیدن- گل مبارک- حنا
۹- مخفف از این- خط خوش- مرد تازه زن گرفته
۱۰- دانه خوشبو- زیانکار- رشد یافته
۱۱- بزرگ‌ترین پزشک ایران و جهان اسلام در قرون وسطی- نام «ضیغمی» بازیگر خانم- کاکل
۱۲- شهری در استان «خوزستان»- نوعی فعل ماضی- حرف یونانی- گودال
۱۳- مسافر سرزمین عجایب!- قانون چنگیز- بی چیزی
۱۴- گفت‌وگوی شکوه آمیز- درجه، مقام- ساز لوله‌ای
۱۵- کوچک‌ترین جزء یک فیلم- آلبوم معروف «رضا صادقی»

عمودی:

۱- هافبک ملی پوش «پرسپولیس»- افطار کردن
۲- دادوستد ارز- پاک نژاد- نه سرد نه گرم
۳- یک نوع خورشت- مخفف اکنون- خواهرزاده «میرعماد» خوشنویس
۴- پیدا کن!- مردد- دوش- آب بند
۵- از بخش‌های پنج گانه «نیویورک»- دستگاه ذخیره برق- شگرد
۶- بزرگ منشی- بانگ- هنری که از صداها تشکیل شده
۷- درخت جنگلی- شاعر «حیدربابایه سلام»- جزیره‌ای در کشورمان
۸- چوب فرش- درمیان- نابودی
۹- خوار، حقیر- دستمال یا برس سنتی ژاپنی- جنگل «شاهرود»
۱۰- شهر زیارتی «عراق»- سفرایل- نفس چاق
۱۱- حرف نشانه مفعول- یکی از دو رود بزرگ بین‌النهرین- دیشب
۱۲- سیخونک- دریا- گونه‌ای نارنگی- دور کردن
۱۳- اندوهگین- سوغات زمستان- نبرد، تلاش
۱۴- پریشان پنداری- نام دخترانه- جداکننده حق و باطل
۱۵- یکای سنجش دما- دامن کوتاه و چین دار

جدول ویژه

افقی:

۱- از مکاتب روانشناسی- کوه اروپا
۲- بلندمرتبه- معاون مدرسه- رگ‌های تغذیه کننده قلب
۳- کریدور- باشگاه خارجی- خودروی سنگین
۴- کشتی تفریحی- موسیقی جوانان- خانه کنار دریا- نخست
۵- مرغ انگلیسی- واجب کردن- خلاف عدم
۶- سوغاتی از «روسیه»- نام «طباطبایی» بازیگر خانم- حرف هشتم
۷- نافرمانی- سلیقه‌ها- نهیب
۸- نشان ورزشی- جای ورق زدن خاطرات- سفید رنگ
۹- دستور- داد و فریاد مردم- آخر
۱۰- راه شاعرانه- رؤسا- ساز زهی هندی
۱۱- جرم فلکی- خودرویی لوکس- شبکه اینترنتی
۱۲- فتنه‌ها- پارگی جزئی فرش- گلر «ماشین‌سازی»- عزت
۱۳- گیاه دارویی- مردن- جزیره جنوبی
۱۴- اسب اصیل- خوی گیرنده- تفریق
۱۵- خاطر- فیلمی به کارگردانی «رضا درمیشیان»

عمودی:

۱- کشور «مسکو»- مهم‌ترین بنای قاجاری در «بندرلنگه»
۲- مدافع میانی «رئال»- آسیب- بی یار و همدم
۳- روز زلزل- کشکینه- کاهگل بام
۴- رفیق- آرزوها- خوب- حرف مفعولی
۵- سدی در استان «آذربایجان شرقی»- واحد سنجش فرکانس- رب النوع مصریان
۶- خم بزرگ- واحد پول «فیلیپین»- شرح اوستا
۷- گوسفند جنگی- شیردرنده- عصاره گل
۸- ستمدیده- کنگره روی دیوار- روستایی حومه «دیوان‌دره»
۹- منسوب به بنی امیه- پرنده‌ای بومی ایران- عناد
۱۰- عنصر رادیواکتیو- جناح لشکر- تصدیق ایتالیایی
۱۱- عدد توحیدی- دیگدان- قاتل امام هادی(ع)
۱۲- مایه ترقی!- صدای پروازی زنبور- آشنا- درس نخوانده
۱۳- فرزندان- سرنوشته- انس گیرنده
۱۴- مارکی بر لب تاپ- جانور ریز- زیبایی و محبوبیت
۱۵- طبقه کارگر- رسوا

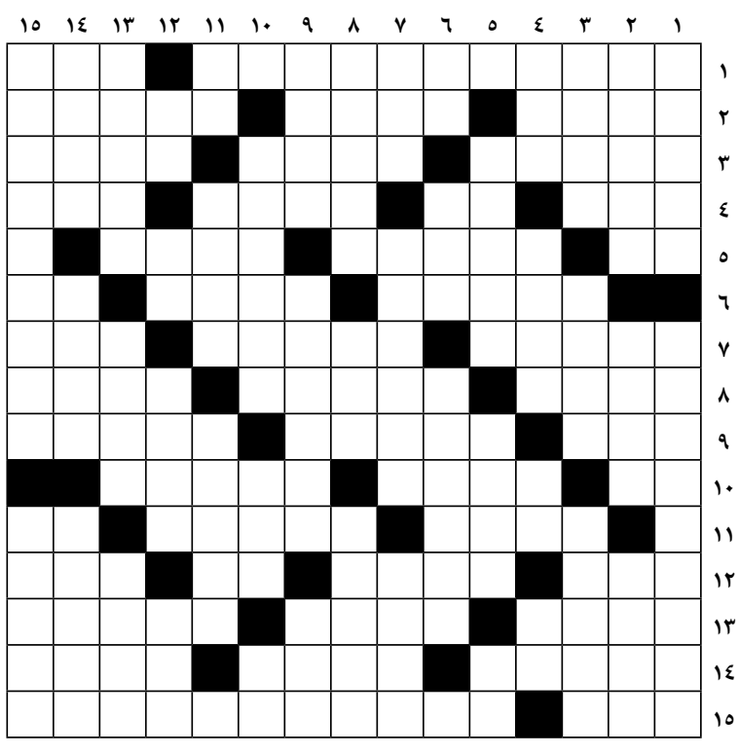

حل جدول عادی شماره ۷۲۷۴

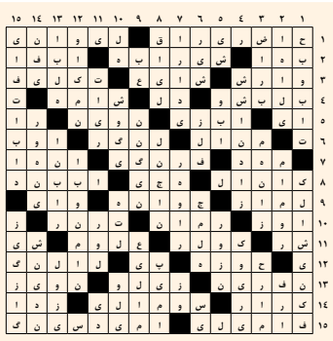
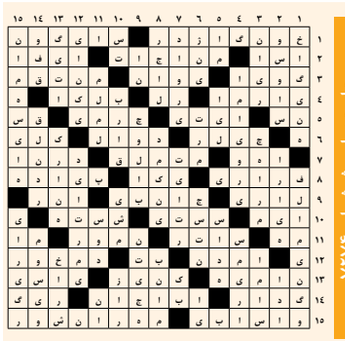
حل جدول ویژه شماره ۷۲۷۴